

SZT.
ban
oval együtt
bb.
s 21.
rral drágább.

B
papir
LON

ny.
Párisban
óvatik.

J. J. Dr.
E. bécsi egye-
altal legjob-
tató minőség-
és mert au-
ártalmas kel-

ny.
Párisban
óvatik.

és után

n

hoz-utona

ak, birto-

űségédek,

atnak és

ányokkal

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Széchenyi-utca SIMON-ház Kuncz József
ur koreskedésével szemben.

HIRDETÉNYEK.

Előzetes pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minlon közlemények ide intézendők

gármentelen levelek csak ismert kézektől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen napokonként, a vasárnap és péntek kivételével.

XIII. évfolyam. 1886.

Debrecen, Csütörtök június 10.

113. szám.

Előfizetési ár:

Helyben hához hordva vagy vidékre postán
küldve:

Egész évre 10 ft —
Félévre 5 ft —
Negyedévre 3 ft 0
Egy óra 1 ft —

Hirdetési díj:

Or-hasábsopetitors egyszeri beiktatásáért 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 k.
Nyiltér 4 hasábsopetitorsért 20 kr.

A Janszki-ügy befejezése és a király s a parlament közötti egyetértés.

A „Correspondenc de Pesth“ írja: A Janszky ügy már most a király és legfőbb hadur mintaszerűleg alkotmányos fölfogásának és Tisza Kálmán miniszterelnök nézeteinek teljes egybetartózkodásával, valamint a magyar parlament akaratnyilvánításának tökéletes összhangzásával végbefejezést nyert.

A magyar Parlamentnek ezen akarata, pártkülönbség nélkül egyértelműleg és nagyszerűen nyilvánult, midőn Tisza Kálmán miniszterelnök választá Ugron Gábor és Szalay Imre szélsőbéli országos képviselők interpellációjára a tot választást a magyar képviselőház minden pártja tudomásul véve elfogadta és magáévá tette, hogy az ennélfogva több jelentőséggel bír mint akár a kormányban asár pedig pártjának nyilatkozata. — E nyilatkozat, mert e kérdésben Magyarország minden pártkülönbség megszűnik, az egész nemzet akaratának nyilvánítása gyanánt tekintendő.

A bécsi sajtó egyrészenek rendszeres kísérleteivel szemben költött híreket terjesztetni e fölfogás változékonysága felől határozottan hangsúlyozva constatálnunk kell, hogy azon semmi körülmények között csúres-csavarás, vagy magyarizással bármint változtatni, vagy azt legcsekélyebb részben is visszavonni épen úgy nem lehet, mint a király szavait, kinek lovagias érzelmei változhatlan szerte az ép oly loyális mint szabadságszerető magyar nemzet iránt az 1867 évben létrejött kiegyezés óta minden egyes napon azt bizonyították be, hogy Magyarország koronázott királya, a közös hadsereg legfőbb ura a magyar állam szabad alkotmányának leglekiismeretesebb őre és leghivebb védője, a ki Európaszerte teljes joggal, mint az alkot-

mányos uralkodó legtündöklőbb mintaképe tisztelteük.

Most már, elvben és gyakorlatban az eltérés kiegyenlítése megállapítható, amaz eltérésé, mely bizonyos hivatalos személyek nézetei között, melyek Ausztriában merészkednek a katonai körök véleményét Magyarország irányában minden erre való meghatalmazás, vagy jog-czim nélkül kifejezni és ama megta-m a d hatlan alkotmányos esz-m e között, melynél fogva a hadsereg a koronázott király és legfőbb hadur parancsának engedelmeskedve csak a ma politika és czél érdekében alkalmazható, a melylyel az alkotmányos miniszterium megegyezik és a melyért felelős is.

Egy sajnálatos félreértés következtében, a melynek eredetét vitatni fölösleges, a mely félreértés az e tekintetben egyedül a magyar parlamentben felelős közös hadügyminiszter, Bylandt-Rheydt gróf tudta nélkül fordult elő, Janszky tábornok szolgálati teendőinek újból fölvétele végett Magyarorszagba tért vissza.

Most azonban a félreértés helyreigazítottatott, és 3 havi szabadságos alak-jában a törvenytisztelet és a katonai fegye em értelmében az egész Janszky ügy elintéztetett.

Arról, hogy a magyar parlament, — mert itt a kérdés nem egyedül a miniszterelnöknek, Tisza Kálmánnak nyilatkozata, hanem a magyar parlamentnek alkotmányos akaratnyilvánítása körül forog — e hadsereget megsértette, vagy megsérteni bármikor is akarta volna, egyáltalán szó sem lehet.

Ily föltevés csak ama pontikusok mesterkedése Ausztriában, kik saját szomorú multjokat, és önön szel emi semmiségüket azzal takarni törekednek: hogy a tisztelet és szeretet ama nagy voltat, melyet igényelni a hadseregnek legméltányandóbb joga van, saját kicsinyes czéljaikra használhassák fel, egyenetlenséget és félreértéseket tamasztandók a

hadsereg és a magyar állami tekintély legfőbb képviselői között.

A cselekedés most is felsült, a melyhez együgyűen a bécsi sajtó nem szabadelvű közegéi napszámokul szegődtek. Ez nem sikerült és sikerülni nem is fog, mert hiábanvaló a magyar pártviszállyokra való számítás ott, hol a magyar állam magasabb létérdekei vannak kockán.

Ily kérdéseknél Magyarorszagon különböző pártok nem léteznek, a mi van, az egyedül az egy, egységes és oszthatlan magyar nemzet.

Ezért ma Magyarorszagon kötele-séggé vált e kérdésben, a melyben a király és az ő hozzája legőszinteb loyális-sal ragaszkodó, szabadságszerető népek között tökéletes egyetértés uralkodik, a közvélemény háborgó hullámain lecsendesíteni és továbbra is bebizonyítani, hogy senkinek sem sikerülhet a koronázott magyar király és népe közé tolokodni.

Minden, a mi eddig történt, s a mi még történni fog egyedül egészen a törvényalkotó tényezőkre bízandó. Csak ezek hivattak arra, és csak egyedül ő Felsége a legalkotmányosabb király és a magyar parlament a szeretet és a törvenytisztelet elszakíthatlan kötelékével összefűzött egyetértése képviseli a magyar állás megámádatlan felségét.

Ez ügy publicistikai megvitatásával a mely már teljesen befejezettül vehető a közös osztrák és magyar hadsereg közjogi állása is megbeszélhetett. E kérdés régen és pedig már a 1867-iki kiegyezés által megoldatott.

Valamint a király a törvény és alkotmány leghivebb, és legszigorubb védője marad, ép úgy van a monarchia két, állama közös hadseregének közjogai állása a törvényértelmében és gyakorlatilag és politikailag határos módon a magyar állam és Ausztria alkotmányos kormányzati szervezetében határozottan megállapítva.

Ezen alkotmányos jog a mindig csak a koronázott királyal közösségben érvényre emelkedő államfelség a parlament kizárólagos költségmegszavazási jogánál fogva nyeri megvalósítását.

A delegatión, mely a költségvetést s valamennyi közös miniszter működését vizsgálja, s mind azok fölött itelni, azokat helyeselni, vagy helyteleníteni az alkotmánynál fogva jogositva van a a hadsereg igazgatása és vezetése tekintetében felelős hadügyminiszternek az erre szükséges pénzt és az e végből nélkülözhetlen bizalmat megszavazhatja, vagy tő, le azokat megtagadhatja. Ez a parlamentnek leghatalmasabb és leggyorsabban hatékony ellenőrzési joga, minthogy a delegatión államjogilag nem más, mint egy, a közös ügyek ellátására kiküldött, küönös felhatalmazással ellátott bizottsága a magyar parlament mindkét törvényhozó testületének.

A mostani közös hadügyminiszter, Bylandt Rheydt gróf mind eddig folyvást jeles szervezőnek, derék tábornoknak, és Magyarország alkotmánya iránti kötelességeihez hűnek len i igazolta magát.

Ha egykor, a mit mi lehetőnek nem tartunk, egy hadügyi, vagy más közös miniszter lenne, a ki e kötelemekről megfeleledne, vagy azokat egyenesen megszagné, úgy ő a magyar miniszteriumnak és a magyar parlamentnek bízamát, és ezzel együtt miniszteri állását is elveszitené, minthogy egy közös miniszternek egyidejűleg a korona bizalmát, valamint a monarchia két állama parlamentjeit is birnia kell.

A jelenlegi hadügyminiszter, Bylandt Rheydt gróf teljesíté mindazon kötelességeket, melyeket a korona s a monarchia mindkét államának alkotmánya irányában teljesítenie kell, úgy, hogy minden bármint tényeken alakuló sérelem a hadsereg igazgatása, vagy fegyelme tekintetében vagy a

„Debreczeni Ellenőr“ tárczája

Egy színész naplójából.

— Önéletrajz. —

Irtá : Székffy József 1866-ban,
(Folyt és vége.)

A fentebb elsorolt énekesek ismertették meg hazánkban a magyar operát.

Közülök csupan Dériné él még, ki vagy negyven éven át, kedvelteje volt a magyar közönségnek. Ma már feledve, visszavonulva él Diós-Győrött. Mint színészné is jó volt s különösen szende szerepekben tünt ki annak idejében. Az opera 1830-ban Kassán az Abaujmegye által pártolt társulatnál már erős lábon állott. E társulatnál működött Csabai első neje Eder Antónia is; szép tiszta oboa-hanggal bírt, jelesül énekelt, s a mellett szép és jó színésznő volt. Korán elhunyt. Porait a helybeli r. k. sírkertben emlékkő jeöli.

Azon időben mind az opera- mind a vígjáték- és drámai előadásokra sok jó színésze volt hazánkban, kik megérdemlik hogy nevük a feledség leple alól kissé szellőztessék.

Lehetnek még, kik emlékeznek a „kis“ vagy „nemet“ Varadiról, a „táncos“ vagy „borzas“ Farkasról, az öreg Lángról. Váradi Vig s éleves színész volt, különösen a szeles gavallérokat igen jól adta.

Ha valamely városba mentünk, Váradi három nap lefolyta alatt már az egész várost ösmerte és mindenkinél bemutatá magát. Vig tréfiért általában szeretett egyéniség volt. Főgyeége volt, ha valamely háznál már megismertkedett, hogy a konyhát kereste, s tréfiából és nyalánkságból gyakran történt, hogy mire észrevették, ebed előtt már egész lábás tartalmát elfogyasztá s jót nevetve

maga bevallá csinyjét. A házi asszonyok úgy fídtak ki rajta, hogyha jött, rögtön vitték a konyhába, s megmutatták neki az étkeket, amikor aztán nem is nyult azokhoz. Azon időben ilyesmi megjárta; ma már a ki ilyeneket tenne, béveget volna maga után.

Pécsett történt. Németi volt a sugó és szerepiró. Váradi jutalomjátékára hirtelen kellett a darabot szerepeznie. Meleg, nyári nap volt. Németi nekivetközve írja a szerepeket; Váradi, hogy jobb kedvvel írjon és siessen, egy üveg bort vitt Németinek — s hogy meg ne szokják a szobából, rázárta az ajtót, mondván: „Csak írj, — én egyet sétálom az addig, s nemsokára visszajövén, kinyitom az ajtót.

Váradi tudván, hogy a szegény sugó egész télen át fütetlen szobában lakott, befűtte erősen a kemenczébe s odább állott. Németi iszik és ír. Megissza a czilinder bor felét; izzadni kezd rettenetesen. Feláll, sétálni kezd a zárt szobában s törölgeti homlokát. Eleinte a bor erejének tulajdonítja a hévséget. Tovább ír és iszik. Már az üveg tartalmát szerencsésen kiüríté. Szörnyen izzad . . . kinyitja az ablakot . . . hűtözik . . .

Végre sétálása közben véletlenül a meleg kemenczéhez ér s csak akkor veszi észre mitől izzad oly rendkívül — s lármát csap, hogy nyissák ki, mert megfulad a nagy melegben. Váradi azalatt sétáját bevégezvén, visszaérkezik s hallván a lármát, kinyitja az ajtót. Németi dühös volt. „Látod pajtás! — engesztelte Váradi, — tudtam, hogy egész télen nem fütöttél s azt is tudom, hogy a bornak kedvelője vagy, — tehát, hogy ünneped legyen, fütött szobával és jó borral vendégeltelek meg.“ Ekép a kiengesztelődés megtörtént, s hogy a haragnak teljesen vége lett, ez a Váradiak még egy czilinder borrába kerül.”

Farkas — a borzas — comicus színész

volt s a mellett híres magyar táncos; ő volt az első, ki a külfölddel is megismertette a magyar táncot. Sok külföldi színpadon tánczolt, mindennütt igen szép sikerrel.

Az öreg Láng, társagási színész volt. Végnapjaiban a pesti nemzeti színház tagjai adtak neki havi díjt haláláig.

Jancsó erdélyi származásu levén, leginkább Erdélyben működött. Jeles comicus volt. Öreg napjában láttam már fölépni Kolosvárotról 1829-ben. Nagy színész, de nagy kűlöncz volt. Utóbbi napjaiban gróf Kemény-nél lakott. Szobáját 10 évig nem hagyá tükarittatni. Hozzá jutni igen bajos volt, s csak azoknak lehetett vele az utcán is beszélni kiket kedvelt, és kiket ezen szavakkal fogított: „Filim!“ az szerencsésnek mondható magát. 1781-től 1840-ig minden előadott darabból volt színlapja; 1750-től pedig az újabb korig mindenféle kalapja és sikkája. Ezek voltak az ő ritkaságai. Midőn játszott, a színpad hátulján rendszeren darab díszletekből rögtönzött magának öltözölyhelyet. Senki nem látta ha öltözött, de nem is volt őt tanácsos ilyenkor rekeresni. Csak midőn jelenése volt, bujt elő. Ritka szép tanulmányos színész volt, s kedvence a közönségnek, hol föllépett. Ő volt az első között, kik 1781-ben magyarul játszottak.

Köcsi Patkó János és neje, továbbá Kemény, Sáska, a mult században szintén kiváló jeles színészekül ismertettek. E század elején nevezetesek voltak: Székely és neje, Néb Mária, (comica) Czelestin; 1820 körül már Udvarhelyi, Szentpétery, Megyeri s a most is élő, nyugdíjazott Balogh István, — továbbá Divényi, Tellerné, Ecsedi Jozefa, Köszeghy Lojzi, Tóth István; szép tehetségű jeles színészek mindannyian.

A régebb multból sok jeles színész neve a mostaniak előtt ismeretlen lévén, szükség-

gesnek vétem ezeket is emlékezetbe visszaidézni, hogy a jelenkor színészei is tudhassák kik voltak az uttörők és haza napszámossai, küzdve a nyomorral, gyakran megvetéssel; de kitartó türelmük kivívá a tért és állást a jelenkor színészei számára.

Es most, midőn e soraimat ezeannel befejezném, a jelenkor hivatással bíró színészeinek kitartást ajánlok. Még mindig küzdenők kell nekik is. A mostani színészet jelesbbjei nem fognak annyira elfeledtetni, s számtalanszor ki lesznek emelve a lapokban, de a század elején egy magyar újságlap — a „Magyar kurir“ járt, azt is Bécsből kaptuk s az sem tartotta érdemesnek, hogy a színészetről írjon, vagy bíralgasson.

Az első lap, melyben színbíralat volt, Kassán jelent meg, 1840-ban gr. Csáky Tivadar felügyelete alatt; azelőtt hallatlan volt a magyar színbíralat.

Lehet, sokan azt mondják, hogy a színészek irata nem egyébiralmas panasz, talán igazuk is van, de a multakra visszatekintve, nem lehet afelett csodálkozni. Minden kezdet bajjal jár.

Adja a magyarok istene, hogy az újabb idők színészei boldogságban legyenek, s ne legyen idő, mely panaszra nyujtson nekik alkalmat.

Az őszi barack.

Theuriet André rajza.

Huszonöt év után egy vidéki kollégium régi növendékeinek lakomáján láttam viszont először az én öreg pajtásomat Herbelot Vitalist; a kivel egykoron együtt bifláztunk vala. — Az ilyen hajdani iskolatársak bankettjei mind egyformák: — kézszeritások, tegeződés, a melyet egy negyed század után olyan meglepetve hall megint az ember; — melankólikus konstataálása, minő változások

közös hadügyminiszternek a magyar miniszterelnökkel való közvetlen érintkezése útján, vagy — jeleltékényebb esetekben — a delegációkban való nyilvános megvitatás útján orvosolható, anélkül, hogy szükségessé válnék minden fölmerülő vélemény különbségénél, vagy félreértésnél, az államtekintély képviselői és a fegyveres erő közötti viszony fölött vitatkozni.

Az események. A J a n s z k y ügynek újabb és újabb érdekességet adnak vele kapcsolatosan elmerült események.

Most különösen két dolog toltul előtérbe. Egyik a k i r á l y közzönő irata A l b r e c h t főherceghez. E közzönő iratnak bárha az minden évben kiadatik, most a budapesti és bécsi ellenzéki lapok nagy jelentőséget tulajdonítanak. Némelyek összehasonlítják a közzönő irat szövegét az A l b r e c h t főherceg toasztjában mondottakkal. Hát igaz hogy van is hasonlat a kettő között, de éppen nekünk a teljes elágtétel és megnyugtató, hogy ugyanazon pontokban ő felsége szándékosan kihagyta a fekete-sárga zászlót s a h a d s e r e g e g y s é g é n e k hangsúlyozását; épen azt, a miknek kihagyása kellene hogy elémítsa az ellenzéki lapokat. A helyet hogy ezek szándékos kihagyásáért dicsőenket zengenek és így igyekeznek dicsőséget szerezni a felvett kérdésben aratott nemzeti diadalmunknak, ók megfordítva csellesznek, a mi ismét hazafiatlanság.

A másik fordulat, mely szintén érdekes jelenség, hogy a keddi zavargások után most már egyhangulag azt kiáltják: „Ez már mégis sok. Meg kell akadályozni a további utcazi zavargásokat b á r m i á r o n.” Ujra rájöttek a közmondás igazságára, hogy a ki szelet vet, vihart arat.

Interpelláció a zavargások ügyében.

A tegnapi országgyűlésnek érdekes tárgyat képezte a Tisza Kálmán miniszterelnöknek Cs a n á d y interpellációjára adott válasza.

Ezt megelőzőleg letárgyaltatott a vám-tarifa törvényjavaslat általánosságban s a miniszterelnök válaszlótt H o r á n s z k y interpellációjára, a ki is a választási-listák összeállítása ügyében interpellálta meg a miniszterelnököt. T i s z a válaszába, hosszas vitaközlés után H o r á n s z k y is belenyugodott.

Ezután következett a Csánády interpellációja a legközelebb lefolyt rendőri-brutalitások miatt. Röviden, de valóban roszalását fejezi ki a legközelebb lefolyt napok mozgalmairól, s hatalmas megrázó erővel szavaltta el a következő interpellációt, kapcsolatosan megemlítve azt is, hogy ezt az interpellációt nem a pártja megbízásából hanem a saját jóvótól teszi:

Miután a miniszterelnök urnak biztos tudomása van arról, hogy a vasárnapi tüntetések alkalmával a főváros utcáin, az esti

órákban sétáló békés polgárok (Élénk mozgás a jobb oldalán) ... Már hozzászoktam hogy engem nem szeretnek kihallgatni ... (Élénk ellenmondások jobbról) ... békés polgárok, nők, a nemzeti virágai, (általános derűtlenség) mivel hazafias érzelmiknek méltó kifejezést adtak (szünni nem akaró, hosszantartó derűtlenség) a b u d a p e s t i minden emberiségét levetkőzött, rendőrség által, karddal, s szuronyal támadtattak meg, a lovakkal gázoltattak el, úgy hogy ennek a durva vad támadásnak sokan áldozatul is estek; miután a miniszterelnök urnak tudomása van arról, hogy ugyanakkor Máltás Hugó rendőrkapitány rendőreit arra biztatta, hogy a sétálókat tapossák le lovakkal: Kérem a miniszterelnök úrtól, hogy egy nyilvános hivatalnok, a ki a polgárokat kutyának nevezi, s nem csak enged, sőt maga biztatja embereit arra, hogy azokat szurják, vágják, gázolják, — kérdem, hogy egy ilyen nyilvános hivatalnok megmaradhat e továbbra is hivatalában. (Hangok jobbról: hangosabb) Ha az urak ott odaát nem hallanak engem, jöjjenek ide mellém. (Hosszantartó derűtlenség.)

Végül kérdi a miniszterelnököt, hogy hajlandó e Máltás kapitányt ideiglenesen felüggeszteni hivatalától addig is, míg a vizsgálót ellene megindítatik, s ha annak folyamán bűnösége bebizonyul — őt véglegesen felüggeszteni hivatalától s megbüntetni.

Tisza Kálmán miniszterelnök: A jun. 6-án történtek rögtön másnap itt a házban megelőző Irányi Dániel képviselő ur által komolyan szóba hozatván (Helyeslés.) azokra komolyan feleltem is, s kifejttem azt, hogy a legszigorubb vizsgálatot rendeltem el, hogy a ki bűnösnek fog találtatni az én előttem kiméletre nem számíthat. (Általános élénk helyeslés.) Ennél többet nem tehetek és nem hiszem hogy a haz igazság szeretetével találkoznám, ha bárkire nézve is addig, a míg a vizsgálat le nem folyt, büntetést szabnék. (Általános helyeslés.)

Ez az egyik mit megakartam jegyezni. A másik, a mitől nem tartóztathattam magamat, az (Halljuk! Halljuk!) hogy ha a vizsgálat kifogná is deríteni, hogy egyes visszaélések történtek, azért a főváros összes legénységét, mint egy vérengző csapata tot oda állítani nem szabad. (Általános élénk helyeslés.)

Ily viszonyok között és akkor, midőn tegnapi naptól fogva a rendőrségnek hat tagja van megsebesítve, az itt már tárgyalt vasárnapi eseményeket föllemegetni, és azt a hitet ébreszteni azokban, a kik talán hajlandók lennének a zavargásokat folytatni, (Ugy van! Ugy van!) mintha a képviselőház egyes rendőrök miatt az összes rendőröket megrójjá de azokat akik a rendőrök megkövezik, hibátlanoknak tekintik: ez ténylegsem lenne helyes. (Általános élénk helyeslés.)

Ez az, a mit a t. képviselő urnak válaszlótt. Múltóztassék válaszatot tudomásul venni. (Általános, élénk helyeslés.)

Három, négy képviselő kivételével az egész ház tudomásul vette a választ.

Napi hírek.

— Szemle a debreczeni tanzászlóalj felett. Gheczy altábornagy városunkba érkezett s ma az itteni honvéd tanzászlóalj felett szemlét tartott.

— Ertekezlet az árusarnok ügyében. E czimen tegnap egy újdonságot hoztunk, melyben azon megjegyzést tettük zárjel között, hogy arra az „István” gőzmalom társulat nem hivattott meg. Igaz hogy e czimen a társulat egy tisztviselője sem kapott meghívót; azonban ott lesz e különben magán jellegű értekezleten Sesztina Lajos ur, a keresek és iparkamara elnöke, ki elnöke az „István” gőzmalom társulatnak is.

— Miniszteri leiratok Hajdumegyéhez. A vallás és közoktatásügyi miniszter Hajdumegyé közönsége felirata daczára fenntartotta azon visszavonatni kért rendeletét, hogy 1398 forint tevő megyei ipariskolai alapból 1000 frt a debreczeni ipariskola javára folyósíttassék, s így már a miniszterhez további feliratnak helye nem lévén az 1000 frt a megye által kiírtetendő ugyan; azonban a megye valószínűleg a képviselőháznál keres orvosiást. A megyei közgyűlés ezen összeget a bűzörményi és a most felállítandó szoboszlói s a szintén tervbe vett nánási ipariskolák javára akarta felhasználtatni. A miniszter azzal indokolta a megye feliratának visszavetését, és a maga rendeletét, hogy a debreczeni iparos iskolákban 400 hajdumegyeyi tanuló jár. Holott a legújabb utanjárás folytán kiderült, hogy az ilyenek száma mindössze 57-re megy. A miniszter ur ezen rendeletét valószínűleg téves információ után hozhatta; a mennyiben Debreczen sz. kir. város ez önálló törvényhatóság Hajdumegyében egy másik törvényhatóság területébe lévén beekelve, s Hajdumegyének székhelye is itt lévén, a névsorban hajdumegyeyieknek voltak feltüntetve a debreczeni születésű és illetőségű tanoncok is. A szomszéd Bihar, Szabolcs és Szatmár megyékből Debreczenben lakó iparos tanulók száma sokkal többre megy, mint a tisztán hajdumegyeyieké. Hát ezen törvényhatóságok miétt nem adóztatnak meg, ka már Hajdumegyének hozzá kell járulnia a debreczeni iparos iskolák fenntartásához. A köz munka és közlekedésügyi miniszter utólag meghagyta a megyének, hogy a debreczeni-nyiregházi csapi hadászati kőut hajdumegyeyi szakszának fenntartási költségeit melyek most ugyan még csak 1520 frtot de jövőre minden valószínűség szerint 7—8000 frtot tesznek ki, utépítészeti költség előirányzatába vegye fel és így a miniszter alaprendeletén a megyei bizottság által intézett s visszavonást kéri felirat indokai ügyelemben nem vettek.

— Utóállítás. A kik az idén fősorozáson bármi oknál fogva meg nem jelentek, azok Debreczen sz. kir. város és Hajdumegyére nézve f. hó 16-án fognak előállítatni Debreczenben a hadkiegészítő parancsnokság hivatalos helyén a Csapó utczán.

— Új rendőr biztos Gr. Dégenfeld József főispán az I. kerületi rendőr alkaptányához ideiglenes rendőr biztosul Fülöp András debreczeni lakost nevezte ki, ki a tanács előtt a hivatali esküt már le is tette.

— Debreczen az erdélyi magyar-ságért. (Hazánkérti gyűjtés.) A piacz utca (káváros) tizedből Knoll Pál vár. bizottsági tag és Kaderász Gábor polgárbíró ivén a következő adományok tetettek. Csiba János, Kis Ferencz Megyei Lajos, Kapanyai Andras, Mészáros Sámuel, Geder András, Fischer

vacsorára teljék. Hangosan emlegették, midőn jótobaságot követtem el. Sőt egyik becsületes jóakaróm kerekén kimondta, hogy bolond vagyok és tükre tettem kitűnő helyzetemet.

De feleségem, ez az okos és jó gyermek úgy tudta intezni, hogy ha szerényen is, de megéltünk; már csak „könyvelmőségem” emlegették és a társaság assankint befogadott bennünket.

Igazgatón gazdag ember létemre szerettem reprezentálni és jatszani a nagyvilági embert. — Gyakran volt naia elfogadó nap; pompás ebédet adott és időről időre meghívta városi tisztviselőket és előkelőségeket és lád jait. Egy év múlva a feleségem olyan állapotba jutott, hogy nem távozhatott otthonról; én szivesebben maradtam volna mellette de kenytelen kellett részt kellett vennem az igazgató vendégségeiben, mert főnököm nem turte, hogy visszautasítsak meghívásból. — aintasainak mulatniok kellett hivatalból.

Ép mikor a feleségem már közel volt a váltságnoz, az igazgató nagy bájt adott. Mit volt tennem, felöltöztem ünnepi díszbe.

Az indulás percében feleségem gondosan megigazgatta fehér nyakkendőmet és jó táncosokkal látott el: — Nézz meg mindent apróra, hogy aztan mekém is emondhassad. Pompás multság lesz az. Ne feledd el a jelenlevő hölgyek neveit, a toilletteset és a menüt. — Mert vacsora is lesz; hallom, Chevetől hoztattk mindenféle drága ritka csemegét, korai gyümölcsöket. — emlegetnek őszibarackokat, darabj! három frank! Oh csak az őszibarackok! Tudod mit? Nagyon szép volna téled, ha elhoznál nekem egyet.

Volt bajom megértetni, hogy ez nem igen lehet, és egy kicsit nehéz ilyen irakkos uraknak őszibarackot csempészni a zsebükbe.

Salamon, Szabó Imre, Kaderász Gábor 50—50 kr., Papicsák János 60 kr., Szalontai István, Márkus Mihály 40—40 kr.; Bagoss Péter 30 kr.; Mészáros Gábor, Bodnár János, Ecsedi József, Csomos János. Csönka Maria, Békési Juliánna, Eoekes István; Oláh János 20—20 kr. Deutschvalter Ferencz, Szabó József, Horváth Ferencz, Budán Gábor, özv. Kiss Jánosné, Inezédi Bláintné, Soos Gábor, Kiss Ferenczné, Harangó Mihály 10—10 kr., összesen 36 egyén 9 frt 20 kr. Rendes tag lett Hajdu Ignác magánzó 6 évre 2—2 frt évi tagsági díjjal; pártoló tag 3 frttal Bodnár György szatócs.

— Debreczeni theologusok az edinburghi egyetemen. A skót szabad egyház által magyarországi ref. ifjak részére tett két nagy alapítványi helyet az edinburghi egyetemen a jövő két iskolai évre Buday János és Török Zoltán ez iskolai évben kitűnően végzett debreczeni hallgatók nyerték meg, a skót presbiteri szabadegyház edinburghi zsinatától (general assembly.) Egy-egy stipendium évente 80-80 font sterling (960 frt) melyből 10-10 font utiköltségre van szárván. Eddig az egyik helyre rendszeren budapesti theologus vétetett fel. Az ifjak szep teuberben utaznak el. Gratulálunk a szerencséshez.

— Debreczen kis leányok kegyelele. Szép kis emlékmű-pélyt látott tegnap a czeplőtudozai temető. Egy minden felirattal nélküli, koporsó ábrázoló granit sírkő előtt az ev. ref. egyház leánynevelő intézetének igazgatója Dóczy Gedeon gyújtotta meg az emlékezet fáklyáját s a növédek tejezték ki lelket emelőg tiszta szívüknek halálját egy már régebben elhunyt nemes erzelmi nő irant. Tegnap d. e. fél 10 órakor 160 kis leány indult meg a nevelő intézettől a czeplőtudozai temető felé. Párosával haladtak; kezükben leginkább rózsákból kötött virágunkot tartottak. Oh tegnap nem lehetett panaszuk rosz vásár miatt a virágárosoknak! Ezek a jó kis leányok nagyon sok virágot megvettek, hogy koszoruba rakják néh. Valits Antalné sírja köré. Velők mentek tanaraik is: Dóczy Gedeon az igazgató, Hajdu István, Kálmán Ida, Thurzó Emília, Mayer Emma, Janisch Mina kisasszonyok es Macsary Sándor enektanár. Kiervén a temetőbe, közel a kapuhoz, körbe felállott a kis sereg s Dóczy Gedeon ur a növédek értelmi fejlettségéhez mért tanulságos és szivnemesítő csinos emlékbeszéd elmondásához fogott; e helyen csak a bevezetést mondotta el, mely emez alkalmi kérdésekre felelt: mit tanulhatunk mi a temetőből, a természet nagy könyvének ehez egyik lapjáról? — mire inditattanak bennünket a tejják, a sírok? A bevezetés elmondása után a Valits Antalné sírkövéhez (a Patay István sírja közelében) vonultak a növédek. Az igazgató folytatta beszédét, áttérve a felekesett sírra, melynek köve granit, mintha azt jelezze, hogy a kit fedez, annak nevének felejtethetetlennek kell lennie; de a mely kövő nincs egyetlen betű bevésve; talán azért, mert az elhunytak az volt óhajtása, hogy az ő nevet, ne hideg kő, de a halás leányok szive örízze meg. — Majd röviden szólt az igazgató a kiscsinyekből álló figyelmes hallgatóság előtt V a l i t s Antalé született Asboth Palotay Eulalia urnó életét, elmondva róla, hogy milyen nemes lelki, milyen boldog volt; boldogságából mégis hiányzott egy. Nem mondta neki soha senki! „Edes anyam! „Gyermekeket kerestek tehát. Mégis talaita azokat, „Ti vagytok — a növédekhez szóiva — az ő gyermekei kik nem halnak meg, kiket ő szele

Ha meg találnák látni. . . De mentől inkább szabadkozom, annál erősebben dolgozott a feleségem fantáziája.

— Hisz az olyan könnyű dolog! A járókelő vendég-közül nem veszi senki észre. . . Ugy veszed el, miúta magadaok kelene és aztan eltüntetted. . . Ne húzódozál! Jó, hát mondjuk, hogy gyermekeg de én megkivántam; mióta beszélai halok ezek fölül az őszibarackok fölül, valami örületes vagy tamadt bennem. . . Igd meg, hogy elhozasz legalább egyet. Fogadd meg nekem!

Hogy lehessen egyenesen nem-et mondani a szeretett feleségnek, kivált mikor olyan állapotban van! . . . Valami ígért formát moztogtam, aztan nyittem elfele! de mikor a kapukilincshez nyultam, a feleségem után nam kiáltott. Nagy két szeméi vágtyól ragyogtak:

— Ugy-e megigéred? . . .

Szép bód volt; mindenütt virág, díszöltöztek, pompás zene. — A polgármester, a törvényszéki elnök, a helyorség tisztjei és az egész előkelőség ott volt. Igazgatón nem kimélt semmit, hogy fényes tegye az ünnepegyességet; neje és leánya keccesen végezték a háziasszonyok tisztét. Éjféltkor következett a vacsora és a táncosok páronkint vonaltak ki a buffetbe. Dobogó szivvel sompolyogtam befelé s alig lettem be, már észrevettem az asztal közepén a Chevet Parisból érkezett hírs öszí barackjait.

Nagyszerű őszibarackok. Piramisbarakva egy Lunévillei cserépkosárban, keccesen elhelyezve szőlőlevelek közzé; kevélyen fitogtatták étvágygerjesztő színiük t, a melynek sötét vöröse finom árnyalódással olvad bele a bársonyos hű zöldes fehérségébe.

(Végo köv.)

lemlig mindig tápláltványt tett egy le azt ref. egyházunk alá helyezte. Az eg intézkedett, hogy e nevelő intézet négy felhasználó. Ezen dekeket, hogy a marokot rakják le a sz ezen alkalomra írt ket. Mily kedves, m az, midőn azok az nyok arczokról láth ként odajártak a s hoz, s szépen lerak sirkőre: Egy óriás Majd Mácsai Sándor szerzett dallamu alk scabatoian. Az én nehány buzdítószót: sereghoz, s ezzel a ért. Ez aikalommal hány adatot f-lemlit ne végrendeletéből, nő nemes szívének módjainak. Valits A kos volt, özvegyenkélt végrendeletében könyv czeleokra köve halála után kiírtette templom fenntartásá elkezésanak 2000—2 gyamoltására, eny a ref. özv. papnéa reczeni kis templó urasztala készítés karnak 1000—1000 czeni leányiskola az ekkéziást szegé városi kórház javár 1873 nov. 24-én, 1877 jan. 22 halt Rényi József azon deketek. De Reny az egyházzal város gyezni, ha ezen vég meglegesznek 75% ket ók fizetik meg. talan fimeveteli s fogadtak a Ranyí egyházat a uski há helyett, illetve a le a templomi szászokr javára 375 frt, mel is fizetni kellett. A a presbyterium a na t. i. az majd idő m tik — a leányneve talya fenntartására emlék ünnepegy, Antalné tisztelőtére kifejezett óhajtása mennyiben ő maga k tanítók vezetése a lyik napján az ő si teletből jelenjenek

— A piacz u kében (Békü detett és a piacz utca bet kereskedők helyzeté a rendőrség az álta mu üzletek előtti dékről jött rakodó távolítására nézve veti. Már eddig is döknek ezen szigor hogy a rakodó sze túrje, mert épen ne ságnk hogy a ker k o l a t i a n k ö z b Többen.

— Debrecze — mint értesülün kelt a közönség k zetes programjának san jelentkeztek a teire, sőt a közeli tették csatlakozásu ros és kereskedő fognak csatlakozni nézve a m. államva ban oly rendkívüli déyezett, hogy a kiadandó m e n e t alig teszi a rendes szét. Programmok e M a y e r F e r e n c z , H u b e r J ó z s e f ur egyszersmind a jelen Ezen utatásra kiad ára D e b r e c z e t i frt, III. osztályon II. osztályon 18 frt. Az utazás kén tettei a rendező bi doskodott hogy a csak öt egyén hely sut igazgatósággal gyalásokat, hogy a sonó kirándulások gas vasuti kocsika rendelkezésére. Lap ban már megkezdj tessegei nek és kies közlőli, melyeket a és érteni fognak. kőve a hasznos a s tanulságoss. H évekenek a kü föld

herász Gábor 50—60 kr., Szalontai D—40 kr.; Bagoss Bor, Bodnár János, János, Csonka Péter, István; Oláh Mihály, Ferenc, Balintné, Harangi Mihály, 9 frt 20 kr. máz magánzó 6 díjjal; pártoló tagok.

Logosok az edinburghi szabad egyház ifjak részére tett az edinburgi évre Badaj János iskolai évben kitűzött nyerték adaggyá eddigi (960) utiköltségre van elre rendezés van fel. Az ifjak szepatulalunk a szereznyok kegyelele. látott tegnap minden feliratnál mint sikk előtt az intézetnek igazgajtotta meg az uovendékek ízeza szivüknek halályt nemes erzelmi 10 órák 160 kis utéletül a cegrosával haladtak; dől közt virágop nem lehetett virágárosoknak! you sok virágot rakják néh. Valits mentek tanaraiak, Hajda István, Mayer Emma, és Macsaj Sándor, közel a sereg s Dóczy felmi fejlettségemesítő esnos fogott; e helyen el, mely emez mit tanulhatunk nagy könyvének mire indíthatnak? A bevezetés talné sikküvéhez (ben) vonultak a ytatta beszédet, melynek kövegy a kit fedez, az hideg kö, de orizze meg. — igazgató a kileg s hallgatóság tett Asboth Pálmoudva rola, vea boldog volt; egy. Nem mondnyam! „Gyermeaita azokat. „Ti szóvia — az ő leg, kiket ő szel

De mentől inkább en dolgozott a yü dolog! A jáveszi senki észmagadoak kei. Ne huzódogyermesség de elai halok ezek valami örületes gerd meg, hogy ad meg nekem! en nem-et mouvált mikor olyan i ígeret format ele! de mikor feleségem után nei vagytól ra.

tt virág, díszes. A pogarmeste, orszeg tisztjei és igazgatóm nem tege az ünnekesesen végez. Efelkör követesok páronkint Dobogó szivveleptem be, maru a Chevet Páezkjait.

ok. Piramisba kosárban, kecskőzzé; kevélyen ünk t, a melylódással olvadt fehérségébe.

Jamileg mindig táplálni fog. Mert zagy alapítványt tett egy leány iskola fenntartására, s az ref. egyháznak bresbyteriuma kezelése alá helyezte. Az egyháztanács nem régen úgy intézkedett, hogy ezen alapítvány a leány nevelő intézet négy alsó osztálya javára lesz felhasználható. Ezután felszólította a növendékeket, hogy a magukkal hozott virágosok rokat rakják le a sikkőre s énekeljék el az ezen alkalomra írott és általuk betanult éneket. Mily kedves, mily megható jelenet volt az, midőn azok az érzékeny szívű kis leányok arczokról látható megindulással egyenként odajárultak a sikkőre gránitkö talapatához, s szépen lerakták a virágosok rokat a sikkőre. Egy óriási koszoru lett azokból. Majd Macsaj Sándor vezetése alatt az általa szerzett dallamu alkalmi éneket zengették el szabatosan. Az ének elhangzása után még néhány buzditósót intézet Dóczy Gedon a kis sereghez, s ezzel a szép emlékünnepét végezték. Ez alkalommal érekesnek találtunk néhány adatot felemlíteni a néhai Valits Antalné végrendeletéből, mely szép bizonyosága a nő nemes szívének és fankölt gondolkodás módjának. Valits Antalné, ki debreczeni lakos volt, özvegyen maradván 1864 apr. 29-én kelt végrendeletében egyházi, iskolai és jótékony czélokra következő összegeket rendelte halála után kifizettetni. A nagymuszaji ref. templom fenntartására, a nagy bányai szent eklezsiának 2000—2000; a debreczeni árvák gyámoltására, elnyomorodott szegényeknek; a ref. özv. papnéa alapítványához; a debreczeni kis templomban egyszőszék vagy arasztala készítésére és a főiskolai ének-karnak 1000—1000 forintot; egy debreczeni leányiskola fenntartására 10,000 frt az eklezsiái szegény árvák és az építendő városi kórház javára 500—500 frtot. Később 1873 nov. 24-én, 1875 apr. 25-én fiók végrendeletet tett, melyekben azonban ezen hagyatéki tömegekre nézve csak annyiban történt változtatás, hogy az egyik fiók végrendeletben a leányiskola javára nagymányozott összeget 8000 frtra szállította le. A kegyes alapító 1877. jan. 22 halt meg. Az általános örökös Rényi József azonban megtámadta a végrendeleteket. De Rényi csakhamar hajlandó lett az egyházzal varosossal, és kollégiummal kiegyezni, ha ezen végrendeleti hagyományosok meglegezesnek 75%-kal, s a kincstári illetéket ők fizetik meg. Ezek nem akarván bizonytalan fimenetelű s költséges pert kezdeni el fogadták a Rényi feltételeit. E szerint az egyházat a neki hagyományozott 11,500 frt helyett, illetve a leányiskola javára 7500 frt, a templomi szőszékre 750 frt, az egyháziárvák javára 375 frt, melyből azonban az illetéket is fizetni kellett. A mult év végén határozott a presbyterium a nagy alapítvány felett, hogy t. i. az majd idő multával, addig kamatoztassa — a leánynevelő intézet négy also osztálya fenntartására fordítsák. A tegnapi emlék ünnepély, mely legelső volt Valits Antalné tiszteletére, az ő végrendeletében kifejezett ohajtásának megfellelőleg történt, a mennyiben ő maga kívánta, hogy a növendékek tanítójak vezetését mind a nyár valamelyik napján az ő sirjánál emléke iránti tiszteletből jelenjenek meg.

— A piac utcai kereskedők érdekében (Beküldött) A kis vasut felépítése és a piac utca befalítása óta a piaci utcai kereskedők helyzetét ugyancsak megnehezíti a rendőrség az által, hogy a nagyobb forgalmu üzletek előtt téren nem tűri meg a vidékről jött rakodó szekereket, s ezeknek elvitelére nézve a legzigoribb eljárásokat követi. Már eddig is sok kára volt a kereskedőknek ezen szigor miatt, s óhajtott volna hogy a rakodó szekereket a rendőrség megvárja, mert épen nem lehet célja a kapitányságnak hogy a kereskedési forgalmát a nélkülösen közbelépéssel akadályozza. — Többen.

— Debreczeniek erdélyi kirándulása — mint értesülünk — széles érdeklődést kelt a közönség körében; a kirándulás előzetes programjának közlése óta már számosan jelentkezték az utazásban való részvételre, s; a közeli vidékről is többen jelentették csatlakozásukat. Nagyváradon, az iparos és kereskedő közönség köréből szintén fognak csatlakozni a külön vonathoz melyre nézve a m. államvasutak igazgatósága valóban oly rendkívüli díjkezdményeket engedélyezett, hogy a már közölt egész körutúra kiadandó menettérri jegyek a rá alig teszi a rendes vasuti díj egy harmadrészt. Programmok ez utra nézve Serly Ede, Mayer Ferenc, Lorincák László és Huber József urak üzletében kaphatók hol egyszersimán a jelentkezők jegyzékbe vétetnek. Ezen utazásra kiadandó menettérri jegyek ára Debreczenből: II. osztályon 23 frt, III. osztályon 16 frt. N. V. áradról: II. osztályon 18 frt, III. osztályon 12 frt 50 kr. Az utazás kényelmességére való tekintettel a rendező bizottság nemcsak arról gondoskodott, hogy az egyes kocsiosztályokban csak öt egyén helyeztessék el, hanem a vasut igazgatósággal most az iránt folytat tárgyalásokat, hogy a Budapestről intézett hasonló kirándulásoknál a kalmazásba vett tágas vasuti kocsikat becsússa a kirándulók rendelkezésére. Lapunk legközelebbi számban már megkezdjük azon városok nevezetességei és kies fakvésű vidékeinek leírását közölni, melyeket a debreczeniek meglátogatni és érinteni fognak. E kirándulással össze lesz kötve a hasznos a kellemes, az élvezetes a tanulságos. Hányan utaznak hazánkból évenként a külföldre ismereteket szerzendők

— nagy anyagi áldozatok árán, — míg a külföld bármely szépségeivel vetélkedő Erdély ismeretlen mar d előttök, holott annak nem csak vadregényes vidék, hanem kulturális fejlettség kézzmű és gyáripari tekintetben előhaladottsága nem kevésbé alkalmas ismeretek és tapasztalatok szerzésére. Ezen ezért nemzetiségű tekintetek parancsolják mintegy, hogy ismerjük meg mindenelelőtt saját hazánkat, s épen ezért üdvözljük a debreczeni iparos kört és iparos ifjusági együletet, hogy egy ily pártolásra és támogatásra érdemes nemes czél és eszme kivételével egyesültek.

— Miniszterleg jóváhagyott erdő-üzemtervek. A földművelés — ipar s kereskedelem ügyi miniszter jóváhagyta a bősörmény városi, a bősörmény — bodai és belső köz birtokossági, valamint a Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező, de Hajdumegyai törvényhatósági területéhez tartozó savoskúti erdőségek üzemtervét.

— Tanügyi jelentés. A debreczeni római k. a. t. h. a. l. g. m. n. s. i. u. m. b. a. n. az 1856/6-iki iskolai év végén a vizsgálatok a következőkben fognak megtartatni. Junius hó 15-én hittani vizsgálat mind a négy osztályban; 16-án a IV., 17-én a III. osztályban a magyar, német és latin nyelvből; 18-án a II., 19-én az I. oszt. a magyar és latin nyelvből. Junius 19-én a délután a gyorsírásból, francia nyelv és énekből, 5 órákor pedig a toraasztából. 21-én IV. oszt. a természetrajz, számtan, mértanból és történelemből; 22-én a III. oszt. a történelemből, physica, földrajz, számtan és mértanból; 23-án a II. és 25-én az I. oszt. a pol. földrajz, számtan, mértan-és szépírásból. 26, 27 és 28-án magánvizsgálatok s 30-án az iskolai év ünnepélyes betéjezése. A nyilvános vizsgálatok napokint reggeli 8 órákor kezdődnek, melyekre a szülők és a tanítványok barátai ezen uton is tisztelettel meghívotnak. Debreczen 1886. junius 10-én. Az igazgatóság.

— A honvédség ez évben nem fog nagyobb gyakorlatokat végezni. Csak az egyes sátozásokba gyűjtenek össze feldandárokat, míg a többi feldandorok és huszárezredek rendez állomásaikon fogják a gyakorlatokat végezni. Csak Békés-Gyula környékén összesen három huszárezredet.

— Férj, feleség, és korhács ezim aatt tegnap lapunk is, egy más helyilap is egy pikáns újdonságot közölt. Az olvasó közönségnek feltűnt hogy mindkét lapban ugyanazon szavakkal jelent meg az újdonság, épen azért ma sokan kérdésközdöttek tőlünk a részlet megfajlását iránt. A megfajlás igen egyszerű. Mi is, meg az a másik lap is egy nagy varadi lapból olvastuk ki azt hol az est valójában megtörtént, a Körös partján, ha ugyan nem a ottani újságíró élénk fantáziája teremtetten. Mert teremnek ám az ilyen újdonságok más újdonságok hiányában mindenütt.

— A kölcsönös segélyző egyeslet tagjai ezennel értesítetnek hogy f. év Junius 13-án és 14-én az a pünkösdi vasárnap s hét-tőjén a hivatalos órák nem tartanak meg.

— A dalárda ma esti dalestélye igen sikerültnek ígérkezik. Ambár mikor e sorokat írjuk, még felhők uszkálnak az égen, de remélhetőleg a sors megszerzi nekük és jels dalárainknak az örömet, hogy csilagos ég alatt halgathassuk, a bizonyára precisen előadandó darabokat. — A közönség különben miadé pártfogásában részesítette a dalestélyeket, szükségtelen is azt most partiógásába ajánlani. De megjegyezzük, hogy dalárdaunk a pécsi utja előtt, hol a babért minden számítás szerint ismét ő nyeri bárha még remélhetőleg nem ez lesz utolsó nyilvános fellépte s az által ha mai estélyi nyilat a tömeges látogalásban részesíti nem csak anyagi támogatással járunk pécsi utjához, hanem az érdeklődés minden esetre buzditással szolgáland nekik. Tehát fel a nagyerdei vígadóba!

— Halálozás. Dr. Sik János helybeli ügyvédet és családját érzékeny veszteség érte másfél éves virgoncz kis fia Janosika ma reggel elhunyt. A kis halott temetése holnap f. hó 11-én délelőtt 10 órákor történi Nagyhatvan utca 1098 sz. házban. Béke poraira!

— Találatott. A helyi vasut kocsijáiban egy karperecz és egy gyermek napernyő találatott — tulajdonosa kelő igazolás mellett a helyi vasut irodájában átvetheti.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazok, kik forrón szeretett fiam: Szarka Szilárd végzettségételenül részt vettek s résztvevőikkel banatunkon enyhítettek, az egész nagyérdemű résztvevő közönség, valamint a pénzügyigazgató-ági és városi tisztviselői kar — fogadják szívvel mélyből fakadó köszönetüket megjelenségükért. A gyászoló család nevében az elhunyt atyja: Szarka János Ezzel kapcsolatosan megemlíthetjük, hogy az elhunytól tegnap az újdonságok között közölt gyászjelentésbe egy sajtóhibás szöveg be; ugyanis az elhunyt életkora nem 52, hanem 25 volt,

— Sturwer Antal a híres tűzijáték-rendező Debreczenben. Folyó hó 20-án nagyszerű tűzijáték lesz a nagyerdőn, melyet Sturwer a híres tüzimester rendez. Nem mulaszthatjuk el az alkalommal a közönség figyelmét, ezen még a legnagyobb városokban is szenziót keltett tűzijátéka felhívai, anyanyival is inkább miután most először rendeztetik nálunk ily nagy mester által tűzijáték. Sturwer a nagyszerű mutatóványai által udvari tüzimesternek neveztetett, ki feilmluhatalni a maga nemében. Aki őt még nem látta, nem is képzei, milyenne kitűrhetlen

emléke marad e művész mutatóványai után. A fővárosokban is a ritkaságok közé tartoznak az ilyen művészi mutatóványok, mert az óriási költségekkel van egybekötve és a gyakori ismételtetést lehetetlen teszi. A trüfőrökös pár házassága alkalmával Budapestent tartott egy ilyen mutatóványt, melyről a kik azt látták, csodákat beszélnek. Valóban örvendünk, hogy Sturwer, a debreczeni közönségnek is alkalmat nyujt, és itt nagyszerű tűzijátékokat rendez. Tudjuk, hogy számosan fogják ezt megtekinteni. A katonazene Czapek karnagygyal szintén kint lesz az erdőn és közbe közbe játszani fog. A belépti díj igen csekély lesz, a hangversenyre és tűzijátékra, együtt 40 kr. gyermekek és katonák azonban csak 20 krt fizetnek.

— Apropos! Nagyon jól tudjuk, hogy e szót mikor szokás használni. Igen, de nem lehet mindenki annyira beavatva a „művelt beszéd“be, hogy minden francia vagy angol szót ismerjen s ezért az a fiatal ember sem vette rossz néven egy tudványó kíváncsiságát, mikor hozzá felviágosítás végett bekopogtatott. Nagy alázatalt adta elő, hogy igen lenne kötelezve, ha az urfi sziveskednék neki megmondani, mi az „apropó“. A fiatal ember mosolygott egyet s miután a szükséges feleletet megadta, a hálálkodó mesterlegénytől megkérde, hogy jut eszébe épen e szót megkérdeznai? Az pedig előmutatott neki egy levelet, melyet egy barátjától kapott s amelyben végül e sorok állottak: „Apropó keresed fel Ferit is és add át neki tiszteletemet.“ — Én pedig addig nem mertem elmenni hozzá, mondá a legény, mig nem tudom, hogy mi az apropó! A dologban nincs semmi különös, hanem anyai tanulságot mégis le lehet belőle vonni, hogy bizony jó, ha az ember előbb tudja, mi az amit kimond, vagy, ami szerint cselekedni akar s ebből a tekintetből a mesterlegény eljárása tökéletesen helyes volt.

— A bor hamisítása ellen a földmívelési miniszterium két törvényjavaslatot dolgoztatott ki s először is az e hó 16-án egybeülő e. quetnek fogja előterjeszteni, megvitatás végett. Az egyik javaslat szerint tilos a bort oly vidékekre jelezni, melyen a tényleg nem termett. Azt hogy egyes helyek tartoznak e ismert borvidékhez, illetékes szakértők meghallgatása után a földmívelési miniszterium határozza meg, különböző borok összekeverése esetén pedig a bor oly vidékekre jelezhető, a melyeknek tulajdonsága és ize szerint jellemezik. Az e rendelkezés ellen vétők közigazgatási uton 300 frtig terjedhető pénzbüntetéssel, illetőleg megfelelő fogsággal fenyegetők. — A másik javaslat a mesterséges borról szól, s megszatja, hogy mesterséges bort készíteni vagy forgalomba hozni tilos. Mesterséges borknak olyan folyadék tekintendő, a melynél a muszba vagy borból olyan anyagok vannak keverve, melyek szakszerű berkezelés szerint beléjük nem keverhetők, vagy a mely nem is szőlőből készült. Minden esetre mesterségesnek tekintendő az olyan vörös bor, mely fehérből készült, vagy a melybe víz, cukor vagy nem vegy-tiszta és 90 foknál kevesebb foktartalmu szesz van keverve. A mesterséges bor készítése, a mennyiben büntető- és közegészségügyi törvények értelmében súlyosabb büntetés alá nem esik, 300 frtig terjedhető. pénzbüntetéssel vagy megfelelő fogsággal fenyegethető. E törvény nem terjed a gyógy-és pezsgőborokra.

— A koldusvezetők. A „Szegedi Híradó“ beszél: „Kucori Jóska a lacsony, vézna gyerek. Nagy, előrehajló homloka alatt két ravasz szem ül a gödrében s azokkal néz lefelé, maga előtt látva a szeplős piszoc orrát. Különbben ez a leírás nem is tartozik ide. Elég róla annyit mondani, hogy egy hamis képű 12 éves gyerek, a ki a koldusvezetés emberbaráti hivatásának szentelte ifju életét. Sikerült is ez neki egész mostanáig. A vak Csompó Ruzsának volt a vezetője, a ki megvált vele elégedve mert Kucori Jósának vékony cérnaszáll hangja van s azzal igen szépen lehet krajcari kanyorolni. De Csompó Ruzsa ugyan csak a napokban azt a rémes fölredezést tette, hogy a Jóska gyerek „az aszkóbból“ ezüst frtot ellopott. E miatt a csuf dolog miatt aztán a Jóska városi fogságra, a Ruzsa asszony meg vezetőnéküliségre jutott. De kerített mihamarabb magának új vezetőt. Megfogadta a kis Szakajtó Gábrist, s azzal vezettette magát, mikor reggelentint „az üzletre“ indult. De eben gubát cserélt. Erre enged következtetni az, hogy ma reggel Szakajtó Gábris vezetése mellett bevonult a kapitány szobába. Hát maga mit akar már megint? — kérd a kapitány. — Könyörgöm alásan tekintetes ur, eresszék szabadon Kucori Jósát. — Micszen lopott? — Lopott ám, kérem, de ez még többet lop!

— A keddi utcai zendülés. Tegnapi táviratunk jelntette már, hogy kedden este Ujabb zavargás volt a fővárosban az utcákon ezuttal már czél nélkül vagy legfeljebb a rendőrség bosszantására. A vasárnapi tüntetés áldozatainak eltemetése után az egyetemi polgárok a „Pannonia“ vendéglő kerti helyiségében gyűltek össze s ott forma szerint kimondták, hogy a tüntetéseket befejezték, el is bucsuztak egymástól. Az utczán nagy tömeg csoportosult, várva, hogy az egyetemi polgárok újabb mozgalmat indítsanak. Ezt hiába várták, de közben a kiváncsok mindinkább szaporították a tömeget s estére több ezer főnyi sokaság zonglott a kerepesi-uton. A rendőrség elzárta a hatvani-utczát s a kerepesi uton is békés türelemmel engedte zajon-

gani a tömeget. A vasárnapival épen ellentétes volt a helyzet, akkor a közönség túrt s a rendőrt erőszakoskodtak; tegnap a nép gunyolta a rendőrséget, hetvenkedett, a lovas rendőrségnek még a paripát is fogta de a rendőrök a békés alkudozás terén maradtak, várva, hogy a tömeg beleun a céltalan tumultusba. De némely történt; a tömeg egyre nőtt s este 9 és 10 órájtában a város több zontján valóságos zendülések voltak, utczai harcok keletkeztek s a rendőrség kénytelen volt igénybe venni a katonaság segélyét.

A tüntetők egy része nagy tömegeben vonult először Ugron Gábor lakása elé, onnan ki az Andrassy-utra, hol kövekkel dobálta a lovasrendőröket, a kik csak félórai harc után ugrasztották szét a tömeget. Majd az István-terén volt nagyobb zavargás; itt egy árubódét is felakartak törni, de a lovasrendőrök még idejekorán megérkeztek s elejét vették a rablásnak.

A hatvani utca felől a 86. gyalogezred katonái szuroyszegezve voltak kénytelenek szétkergetni a közönséget. A kerepesi uton, hol a zavargók bevették és eloltították a gázlámpákat, a 4 dik huszárezred kivonult legénysége kergette szét a zavargókat, kik még a katonaságot is kövekkel dobálták meg.

Tíz óra után az Andrassy-utat, Károlykörtut, Hatvani utczát s Kerepesi-utát kordonnal zárták el, a zavargók azonban még a késő éjjeli órákban is sok dolgot adtak a fegyveres erőnek, mely a lehető kimélttel, de azért a legnagyobb erélylyel járt el.

Felemlítjük még, hogy az eskü-teren körülből 300 ember Verhovaynak rendezett ovaociátok. Verhovay lakásának ablakából tartott beszédet a tömeghez, a rendőrség azonban csakhamar szétugrasztotta azt.

A merre a zavargók mentek, az ablakokat és gázlámpákat mindenütt bevették, a kávéházak és vendéglők tulajdonosai pedig közeledtükre sietve zárták be helyiségeiket.

A zavargások alkalmával több lovas rendőr és dedektív megsebesül; néhányan oly súlyos sebeket kaptak, hogy a Rókusba kellett őket szállítani.

A képviselőház folyosóján tegnap azt beszélték, hogy Batthiány Elemér gr. látta mint sebesült meg halálosan vasárnap az ismeretlen áldozat. Az illető a dulakodásba besodortatva, megragadta egy lovas rendőr lábát s azt a lóról lehuzni akarta. A rendőr kardjával védte magát, s ez alkalommal történt a halálos megsebesülés.

Kövéssétek a természet intő szavát! Midőn a természet hosszú téli álamból fölébred és mindenütt duzzadó új élet fejlődik ki, mindenkinek arra kellene gondolni, hogy a téli időszak alatt testünkben fölhalmazódott, fölösleges, föl nem használható anyagoktól egy alkalmas, tisztító szer által megszabaduljon. Az elterjedt s legjobb hírből álló Brandt R. gyógyszerész féle svájci labdacok (kaphatók a gyógyszerárakban 70 kr. egy dobozzal) legmelegebben ajánlhatók.

Legujabb.

A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti távirata. BUDAPEST jun. 10. A képviselőház a vámtarifát 151 szavattal 113 ellenében részletes tárgyalás alapjául elfogadta. Részletes tárgyalását azonnal megkezdték. BUDAPEST junius 10 Sz e m n e c z Emil képviselő pöre a bíróság megsértése miatt ma tárgyalatott. Szemnevez felmentetett. BUDAPEST jun. 10. Az utcai zavargások tegnap este ismétlődtek, a rendőrség és a katonaság kivonult és különösen a katonaság erélyes fellépése következtében a nyugalom tizenegy órára teljesen helyre állott. Több sebesülés, elfogatás történt. LONDON junius 10 A parlamentet e hó 25 vagy 26-ára feloszlatják.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos: Vértési Arnold. Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

kiadó bolthelyiség
Piacz utcán a Huszár Károly ur által bérben tartott nagy bolthelyiség a hozzá tartozó raktárak és pinczékkel együtt folyó év Augustus 1-től fogva kiadó.
Értekezhetni Csanak József kereskedésében

Új mész és szénkereskedés.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy Nagy-Hatvan-utca 1448. sz. a.

mész és szénkereskedést

nyitottam. — Ezzel egyidejűleg van szerencsém értesíteni, hogy a gr. Rédey-féle mezőtelegi mészgyárral kötött előnyös szerződésimmél fogva, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy mint a debreczeni piacon kizárólag egyedüli raktáros mindenféle igényeknek

nagyban és kicsinyben

a legjutányosabb árszámítás mellett megfelelhetek. A n. é. közönség szíves pártfogását kérve vagyok teljes tisztelettel

Jónász T.

Kitűnő anyagból készített férfi cipők feltűnő olcsó árban.

A tavaszi idényre

női, férfi és gyermek cipő

raktáramat a legjobb anyagból készült cipőkkel igen dúsán szereltem fel és azokat a legolcsóbb árak felszámítása mellett bocsátom áruba, jelszavam

Olcsóbban mint bárhol

jó minőségű cipővel szolgálai vevőimnek.

Ez idényre igen nagy súlyt fektettem Brünnel (Czeig) női, leány és gyermek czuggos, és fél (Regatta), topánokra melyek az olcsó árszámítás dacára jóságra nézve a versenyt bármely gyártmány-nal könnyen kibírják.

A nagyérdemű közönség már eddig is tapasztalt szívós pártfogását kéri

kiváló tisztelettel

FALK OTTO

Az arany csizmához

Debreczenben, főpiacz a városháza épületében.

Videki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Megrendelések mérték után és javítások gyorsan elkészítettnek.

OLCSÓBB MINT BÁRHOL.

OLCSÓBB MINT BÁRHOL.

Minden tárgy a m. kir. fémjellel el van látva.

Legolcsóbb s legnagyobb bevásárlási forrás,

Valódi svájcezi zsebórák,

kitűnő minőségű fali **INGA ÓRÁK.**

legújabb divatu gyémánt és arany **ékszerek,**

valódi 13 próbás ezüst

éteszközök és ezüstneműekben

Löfkovits Arthur és Társa

órák és ékszerésznél

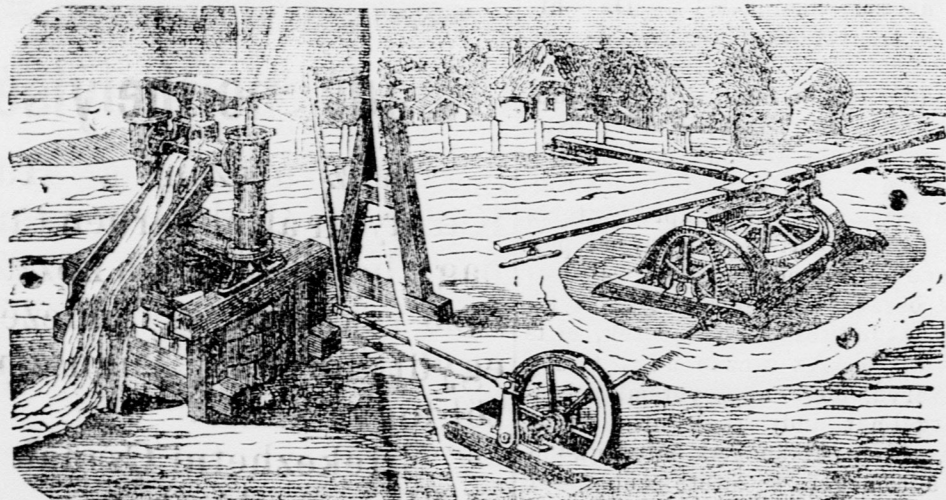
DEBRECZEN, Főpiacz, a főposta tőszomszédságában.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen küldetik.

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltóserek gyára, harang és ércöntödéje,
BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet **kutakban és mindennemű szivattyukban**

Elvállal teljes vízvezeték berendezését városok, földbirtokosok és magánzók részére, modern technical alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ és MAGÁN FÜRDŐK
felszerelésére

szagmentes ürszékek

felállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmentesen küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYAR.

Debreczen, 1886. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr” könyvnyomdájában Széchényi utca, SIMON-ház.

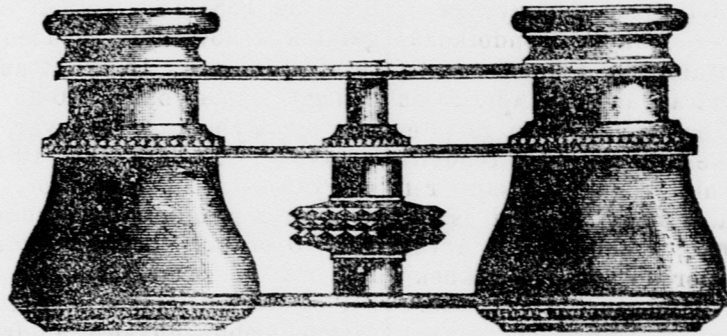
TRADE MARK
CHAMPAGNE
AYALA & Co
Egyedüli raktár Debreczen és vidékére csak
GERÉBY FÜLÖP-nél
DEBECZENBEN.

Orvosi tekintélyek által vese, húgydara, köszvény és hólyag bántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál rendelve

Salvator

— égyényes vasmentes savanyúvíz —
szénsavdús, lithium tartalmú forrás
Borral használva igen kellemes üdítő italt szolgáltat.
Kapható savanyúvíz-kereskedésekben s legtöbb gyógyszerüzemben.
A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

Mindenféle látcsövek és távesövek!

FISCHER JAKAB látészerez Debreczenben

ajánlja legkitűnőbb szinteleuitett

mezei látcsöveit

párizsi készítményei, melyekkel az új találmány szerint legnagyobb látókört és legmesszebb távolságot lehet elérni.

Szemüvegek

mindenféle szemüveg használnak egymint: távollátók, rövidlátók, gyenge látók, fénykerülők és hályog szemüvegek operált szemeknek.

A szemüveg kiszolgáltatás előtt a szem legnagyobb figyelemmel vizsgálattik meg és a meghatározott szemtulajdonság szerint a szemüveg kiadatik.

Szemproba (Optometer) a t. közönségnek mindenkor rendelkezésére áll.

Aneroid és higany leg súlymérők (időjelző), hőmérők, kipróbált vízszinmérők (libellák) valamint minden látészerezési czikkbe vágó tárgyak legjobban és legjutányosabban kaphatók.

Manométerek, gőzkazánok és minden optikai javítások legrövidebb idő alatt elészülnek.

38.

1886. v. k. szám!

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak 98/1886. P. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Sobotka Venczel, debreczeni lakos részére Keresztész Mihály és adótársai debreczeni lakosoktól 400 frt tőkének 1885. évi november hó 30. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 72 frt 70 kr. perköltség erejéig 1885. évi december hó 3-án bírósággal lefoglalt és 604 frt 60 kr-ra becsült házbitorok, ágyneműek, lovak, termények és takarmányból álló ingóságok 1886. évi június hó 12-n. délelőtt 9 órakor kezdetét veendő és Czepléd-Görbe-utczán 79. számú háznál megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1886. évi május hó 31.

Török Péter
bírói kiáltott.

Szerkesztés

Széchényi-utca 8.

ur kereske

HIRD

1062-öt pénzek

valamint a lap

minden közle

Sörmentelen leve

fog

XIII. é

M

(T.) Ha telét parodizál szág is elmonbai hangyerekeimes fiam, ktelik." A máAkar annak alát gyűjtött moiván össze, endője elvonj pillanatot a na használ föl, ho szedi és a kan a feluútekről apa egész élet azt a dicső gy elveri!

Ha a mi született paza teren, — akko Ezek az ember a politikai köm vaióságos intőp mit nem kell t

Már maga

felfogas avint

sereget megtere

tendenciákkal

rassy minden é

ve eb sereg kö

marad a fán?

párt tíz évi hig

litikai működés

a legmagasabb

azok a fősuly

szert Magyar

— hát hogy a

kellett hozza?

és Apponyi dik

kell am megfete

igen lát am ak

piros szine elv

minden pillanath

ország nyugalm

„Debreczen

Az C

Theur

(

Ha csak rá ne

rőzsás belén ek il

szemem a gyümölc

minő örömjongó

betoppának és ho

különben általam

én pedig meától

annál erősebbe,

mévé vált bennem

kaparitanom egy

de hogyan? . . .

romot képezott a

körül. Az igazgat

hogy ő kinal meg

hány kiváltságos

tésére a táblateri

lattal vett ki a

raczkot, ezüst p

aztán sévresi p

nyújtá at a megj

néztem az etetés

a barack-piramis

mégsem ürült ki

telt-e a kiszemelt

többi vendégre is

hogy mikor a zen

társaságot, még ne

kosárban a föld l

Követtem a

szinleg. — K

hagytam: magas

egész este nagy al

Visszamentem a b

alatt, hogy a kala

dek már ismertek,

nem gyanakodtak

asztal lehordásáv